

כ"ה באב תשס"ט, 15.08.09
גיליון מס' 169

פרשת ראה

"כי יקום בקרבך נביא"

מאת אהרון ריגלר, קיבוץ בית רימון

לפני כמה עשרות שנים הציב הודיני, גדול הקוסמים בכל הזמנים, רף גבוה במיוחד: הוא נכנס לתוך ארון קבורה, ננעל בפנים בשרשרות ברזל, את הארון עצמו הורה לקבור מתחת לבטון, עמוק באדמה. כולם חיכו בהשתאות ליציאתו של הודיני בשלום, לאחר מספר דקות נאלצו לקבוע את מותו של הקוסם שכשל.

כמה שנים מאוחר יותר, כאן בישראל, תוכנית ראליטי חפשה את "היורש" לאורי גלר. גדולי הקוסמים ובעלי ה"כוחות" נדרשו להוכיח את כוחם. מה מושך כל כך בקוסמות? האם הדבר קיים ומותר הלכתית?

ראשית נציין מספר פסוקים ואירועים מפורשים בהם מוזכרים כוחות אלו למשל שימוש החרטומים במצרים בלהטים וכשפים (במכות הראשונות הם הצליחו...), שאול שהלך לשאול באשת האוב והרמב"ם שמציין שמזלו של אדם תלוי ביום בשבוע בו נולד ועוד לא הזכרנו במילה את קוראי הקלפים, ואת הרבנים שצופים ומנבאים את העתיד. בפרשת השבוע שלנו נאמר (דברים י"ג, ב') "כי יקום בקרבך נביא או חולם חלום ונתן אליך אות או מופת, ובא האות והמופת אשר ידבר אליך לאמור נלכה אחרי אלוהים אחרים... לא תשמע אל דברי הנביא ההוא... כי מנסה ה' אלוקיכם אתכם". התורה הבינה וחששה מאוד מהכוח הרב שיש לקוסמות, לאשליה ולקריאת העתיד לכן, בצורה ברורה וחד משמעית נאמר לנו כי גם אם האדם שעומד מולנו הוא נביא ומחולל קסמים בעל שם עולמי, אם הציווי שלו הוא לעבודה זרה, הרי שאסור לשמוע לו וגורל הנביא הוא מוות.

על סמך הפסוק הזה אומר הרמב"ם ואומרים פוסקים אחרים שהכל "הבל ושטות" וכמובן יש את הבעייתיות של שימוש בכוחות "על טבעיים" וניצול אנשים פשוטים וחלשים שאין בכוחם לדעת את העתיד. אבל אם נחזור רגע לפסוק נשים לב שהוא מדבר דווקא על עבודה זרה, ובאמת הרמב"ם מדגיש בהמשך דבריו שאם השימוש בקוראי העתידות השונים (כמו הרנטגן ודומיהם...) לא בא על חשבון קיום מצוות, הדבר מותר. ואולי כדאי לשים לב, שלא קם אף קורא עתידות שהסכים לנחש את מספרי הזכייה בלוטו, וכנראה שהם מבינים וחוששים שסודם יתגלה ויבינו כולם שהכל אחיזת עניים, וזהו ההבדל בין נביא שינבא על אירוע בשם ה' בדיוק של זמן ומקום לעומת קוסם שמשתמש ב"טריקים ובזריזות ידיים".

הנביא ("איש הקשר" בין הקב"ה לעם ישראל) היה מקבל הודעות בדרכים שונות בהתאם לדרגתו ותפקידו היה מעביר את דברי הקב"ה לעם ישראל. שלמה למשל ראה את ה' במראה הלילה, דוד דיבר עם ה' דרך נתן השליח, הכל בהתאם לדרגתו של הנביא. אפילו משה רבנו בתחילת דרכו דיבר עם ה' דרך הסנה ואח"כ, כשעלה בדרגתו הרוחנית, דרך ההתקשרות שלו עם ה' השתנתה עד למדרגת גדול הנביאים שעליו נאמר בפרשת בהעלותך: "לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא פה אל פה אדבר בו ומראה ולא בחידות".

נקודה חשובה שהרמב"ם מדגיש בהלכות נבואה היא: שנביא שתבוא צרה לעם ישראל והיא לא התרחשה אין זה אומר שהנביא הוא נביא שקר מכיוון שיתכן שהקב"ה יחוס וייוותר לעמו, כמו שנביא יכול "בהוראת שעה" כלומר לזמן מסוים לבטל או לשנות מצווה.

נסיים ונקווה בימים אלו של אבלות על חורבן הבית שנזכה לגאולה שלמה ולבניית בית המקדש במהרה בימינו.

אהרן ריגלר, תושב קיבוץ בית רימון נשואי + 4 ועובד בהוראה בישוב הושעיה.
"אני מאמין שעבודה בחינוך היא הסוד לבניית דור ההמשך של מדינת ישראל
ולכן בחרתי בתחום ההוראה."

אפשר לקבל את דף פרשת השבוע של הקיבוץ הדתי בדואר אלקטרוני או לראות אותו באינטרנט באתר של הקיבוץ הדתי בכתובת: www.kdati.org.il/parashat/hashavua.htm

כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש לשלוח הודעה אל: webmaster@kdati.org.il ולרשום subscribe בשורת הנושא. כדי להפסיק, יש לכתוב unsubscribe בשורת הנושא.

תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: webmaster@kdati.org.il

אתר האינטרנט של הקיבוץ הדתי: www.kdati.org.il

הקיבוץ הדתי, דובנוב 7, ת.ד. 40015, תל אביב 64732 | טל: 03-607-2777 | פקס: 03-695-7039